

Dokuzlu figür grubu *Resim*

FİGÜR anlatımında ortak bir bilinç ve duyarlılığı paylaşan dokuz sanatçının Urart galerisinde düzenlediği desen, gravür, litografi ve suluboya sergisi, son yıllarda çağdaşlık ve öncülük adına girişilen spekülasyonlara karşı bir dayanışma ve gruplaşma eğilimini ortaya çıkarıyor. Neşe Erdok, Özer Kabaş, Kemal İskender, Nedret Sekban, Hüsnü Koldaş, Sabahattin Tuncer, Ercüment Tarhan, Ahmet Umur Deniz, İrfan Önürmen'in gerçekçi bir yaklaşımla insan sorunlarına eğilen resimlerinde köklü bir eğitilden gelen desen olgusunun önemi yoğun biçimde vurgulanıyor.

Neşe Erdok'un 1982/88 yapımı desenlerinde günlük yaşam gözlemlerinden, "insan manzaraları"ndan derlediği figürlerde klasik ve akademik kökenden gelen anatomi sağlamlığı, incelikli bir çizgi gücü beliriyor. Bunlar genellikle "sonsuz çeşitliliği içinde insanı, insan gerçekliğini, insan durumlarını ele alan", insanı bilinçlendirmeyi öngören Erdok'un büyük boyutlu boya resimlerinin ön hazırlığı durumunda.

"Resim Denizleri" adlı dizisinden tanıdığımız Özer Kabaş yaşanmış izlenimlerden kaynaklanan resimlerinde insan ve deniz serüvenini ışık, atmosfer değişimleri arasında görsel bir etkinliğe dönüştürüyor. Birer çinko ve ağaç baskı, iki suluboya ve dokuz desenle sergide yer alan Kabaş, deniz insanları üzerindeki klasik ve çağdaş anlatım olanaklarını duyarlı bir gerçekçilik, ayrıntılı, ince, ustalıkla bir çizgi gücüyle biçimlendiriyor. Kemal İskender'in karışık teknikli resimleri ve iki deseni de, boya resimlerinin hazırlık süreci ile bağımsız bir desen etüdü örneklüyor. Sanatçının ilimli bir deformasyona dayanan figür düzenlemelerinde yerel motifler eklediği "Niyetçiler" dizisi, ırkçılığa ilişkin ve simgesel anlamlar içeren düzenlemelerinde insan-cil mesajlar öngörülüyor.

Nedret Sekban'ın Kurtuluş Savaşı'na ilişkin "Dümende ve Başaltında İnsanlar" dizisinin ön hazırlığı durumundaki desenleri, deniz insanları ve çöpçüleri konu alan kurşunkalem-füzen çizgileri, "Arhavili İsmail" adlı taşbaskısında da Karadeniz yöresi insanları anıtsal bir figür anlatımı ve gerçeklik duygusuyla saptanmış. Hüsnü Koldaş'ın 1985'ten bu yana süren gözlemlerden geliştirdiği "Motorcu", "Kaportacı", "Usta-Çırak" dizisine ilişkin etütler niteliğindeki çizgileri arasında, yeni çalışmalarından "Fenerci", "Motorcu"ya ilişkin iki deseni Anadolu insanlarına yönelen anlamlı bir tipteştirme eğilimini açıklıyor.

Sabahattin Tuncer'in çini boya ve çini mürekkepli portre ve figürlerinde ise dış görünümünden psikolojik çözümlere yönelen bir ekspresyona öncelik verilmiş. Akademik geleneğin etkilerini aşmak isteyen Tuncer, kendisiyle gerçeklik arasında yalın ve dolaysız bir ilişki kurabilecek bir biçem kaygısı amaçlıyor.

Ercüment Tarhan'ın çini mürekkep, plastik ve sentetik boya ile yapılmış desenlerinde belirgin bir hareket, lekeci ve spontan oluşumla biçimlenmiş kadın ve çıplak figürler geniş yer tutuyor. Ahmet Umur Deniz'in Alpagut maden işçileri üzerindeki etütlere dayanan ve modelden yapılmış desenler ve birkaç çinko baskısında siyah-beyaz ton ayrımları, ışık-gölge etkileri titiz bir teknik içeren klasik ve ustaca bir yöntemle değerlendirilmiş. İrfan Önürmen'in tek renkli guaş, füzen, çini mürekkepli ve karışık tekniklerde renklendirilmiş resimlerinde hastane ve genelev gözlemlerinden çıkış yapan belirgin bir deformasyon ve anlatımcılık izleniyor.

Dokuz figür sanatçısının, Türk resminin yabancılaşmaya karşı koyan özgün ve güçlü üsluplar çizgisinde, insan gerçeği ve yaşam olgusuna değişik açılardan yaklaşan resimlerinde gerçeklik duygusunun kalıcı verilerini doğrulayan, gelişmeye açık kişisel biçem seçenekleri buluyoruz.

